

गोदरेज फायनान्स लिमिटेड

न्याय्य आचार संहिता

पार्श्वभूमी

गोदरेज फायनान्स लिमिटेड ("जीएफएल" किंवा "कंपनी"), एक नॉन-बँकिंग फायनान्स कंपनी म्हणून, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया ("आरबीआय") ने रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (नॉन-बँकिंग फायनान्स कंपनी - जबाबदार व्यवसाय आचारसंहिता) निर्देश, २०२५ आणि वेळोवेळी सुधारित केलेल्या इतर लागू नियमानुसार जारी केलेल्या 'निष्पक्ष व्यवहार संहिता मार्गदर्शक तत्वांचे' पालन करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार, मंडळाच्या मान्यतेने न्याय्य आचार संहिता स्वीकारण्याचा प्रस्ताव आहे.

उद्दिष्टे

- ग्राहकांशी व्यवहार करताना किमान मानके निश्चित करून चांगल्या आणि न्याय्य पद्धतींना प्रोत्साहन देणे,
- ग्राहकांना सेवांकडून काय अपेक्षा करता येतील याची चांगली समज व्हावी म्हणून पारदर्शकता वाढविण्यासाठी,
- ग्राहक आणि कंपनी यांच्यात निष्पक्ष आणि सौहार्दपूर्ण संबंध निर्माण करणे.

कर्ज प्रक्रियेत न्याय्य आचार संहितेचे पालन

कंपनीने हे सुनिश्चित करावे की कर्जदाराशी सर्व संवाद स्थानिक भाषेत किंवा कर्जदाराला समजेल अशा भाषेत केले जातील.

कर्ज अर्ज

- कर्ज अर्ज फॉर्ममध्ये कर्जदाराच्या हितावर परिणाम करणारी आवश्यक माहिती समाविष्ट असावी, जेणेकरून इतर एनबीएफसींनी देऊ केलेल्या अटी आणि शर्तीशी अर्थपूर्ण तुलना करता येईल आणि कर्जदाराला माहितीपूर्ण निर्णय घेता येईल.
- कर्ज अर्ज फॉर्ममध्ये अर्जासोबत सादर करावयाच्या आवश्यक कागदपत्रांची माहिती असेल,
- कंपनीकडे सर्व कर्ज अर्जांच्या पावतीची पावती देण्याची एक प्रणाली आहे.
- शक्यतो, कर्ज अर्ज किती कालावधीत निकाली काढले जातील हे देखील पोचपावतीमध्ये दर्शविले पाहिजे.

कर्ज मूल्यांकन, अटी/शर्ती कंपनी

- कर्जदाराला स्थानिक भाषेत किंवा कर्जदाराला समजेल अशा भाषेत, मंजूरी पत्राद्वारे किंवा अन्यथा, कर्जाची रक्कम, वार्षिक व्याजदर आणि अर्ज करण्याची पद्धत यासह अटी आणि शर्तीसह लेखी स्वरूपात कळवणे आणि कर्जदाराने या अटी आणि शर्ती स्वीकारल्या आहेत की नाही हे त्याच्या रेकॉर्डवर ठेवणे.
- कर्ज करारात उशिरा परतफेडीसाठी आकारण्यात येणारा दंडात्मक आकार ठळक अक्षरात नमूद करणे,
- कर्ज वाटपाच्या वेळी सर्व कर्जदारांना कर्ज कराराची एक प्रत आणि कर्ज करारात नमूद केलेल्या सर्व संलग्नकांच्या प्रती त्यांच्या ग्राहक पोर्टलद्वारे देणे, ज्यावर कर्जदार प्रवेश करू शकेल.

कंपनीने आकारलेले व्याज

- कंपनीचे मंडळ कर्ज आणि अॅडव्हान्ससाठी आकारण्यात येणाऱ्या व्याजदराचे निर्धारण करण्यास मदत करणारे निधीचा खर्च, मार्जिन आणि जोखीम प्रीमियम यासारख्या संबंधित घटकांचा विचार करून व्याजदर मॉडेल स्वीकारेल,
- कंपनीचे मंडळ व्याजदर आणि प्रक्रिया आणि इतर शुल्क निश्चित करण्यासाठी योग्य अंतर्गत तत्त्वे आणि प्रक्रिया निश्चित करतील. असे करताना, कर्जाच्या अटी आणि शर्तीबाबत पारदर्शकतेबद्दल न्याय्य आचार संहितेमधील निर्देश लक्षात ठेवले पाहिजेत.
- कर्जदारांच्या वेगवेगळ्या श्रेणींमध्ये वेगवेगळे व्याजदर आकारण्याचे कारण आणि जोखीम श्रेणीबद्ध करण्याचा दृष्टिकोन कर्जदाराला किंवा ग्राहकांना अर्ज फॉर्ममध्ये आणि मंजूरी पत्रात स्पष्टपणे कळवला जातो,
- व्याजदर वार्षिक दराने असेल जेणेकरून कर्जदाराला खात्यावर आकारले जाणारे नेमके दर माहित असतील,
- व्याजदर आणि जोखमीच्या श्रेणीकरणाचा दृष्टिकोन कंपनीच्या वेबसाइटवर देखील उपलब्ध करून दिला जाईल,
- व्याजदरात बदल झाल्यास वेबसाइटवर प्रकाशित केलेली माहिती अपडेट केली जाईल.

कर्ज खात्यांमध्ये दंड आकारणी

- कर्जदाराने कर्ज कराराच्या महत्त्वाच्या अटी आणि शर्तीचे पालन न केल्याबद्दल दंड आकारला गेला तर तो 'दंड आकार' मानला जाईल आणि तो 'दंड व्याज' स्वरूपात आकारला जाणार नाही जो अॅडव्हान्सवर आकारल्या जाणाऱ्या व्याजदरात जोडला जाईल.
- दंडात्मक शुल्काचे भांडवलीकरण केले जाणार नाही (अशा शुल्कांवर पुढील व्याज मोजले जाणार नाही)
- व्याजदरात कोणताही अतिरिक्त घटक नसावा
- पूर्वीच्या थकबाकीवरील दंडात्मक शुल्कावर अतिरिक्त/नवीन दंडात्मक शुल्क आकारले जाऊ शकत नाही.
- दंडात्मक शुल्काची रक्कम वाजवी असेल आणि कर्ज कराराच्या मूलभूत अटी आणि शर्तीचे पालन न केल्यास त्याशी सुसंगत असेल, विशिष्ट कर्ज/उत्पादन श्रेणीमध्ये भेदभाव न करता.
- 'व्यवसायाव्यतिरिक्त इतर कारणांसाठी वैयक्तिक कर्जदारांना' मंजूर केलेल्या कर्जाच्या बाबतीत दंडात्मक शुल्क, भौतिक अटी आणि शर्तीचे पालन न केल्याबद्दल गैर-वैयक्तिक कर्जदारांना लागू असलेल्या दंडात्मक शुल्कापेक्षा जास्त असणार नाही.
- दंडात्मक शुल्काचे प्रमाण आणि कारण कंपनीने कर्ज करार आणि सर्वात महत्त्वाच्या अटी आणि शर्ती/मुख्य तथ्य विधान (केएफएस) मध्ये ग्राहकांना स्पष्टपणे उघड केले पाहिजे, तसेच ते व्याजदर आणि सेवा शुल्क अंतर्गत एनबीएफसीच्या वेबसाइटवर प्रदर्शित केले पाहिजे.
- जेव्हा जेव्हा कर्जदारांना कर्जाच्या महत्त्वाच्या अटी आणि शर्तीचे पालन न केल्याबद्दल स्मरणपत्रे पाठवली जातात, तेव्हा कंपनी शुल्क आकारण्याच्या बाबतीत लागू दंड आकारणी आणि त्याचे कारण कर्जदारांना कळवेल.

कर्जचे वितरण, अटी आणि शर्तीमध्ये बदलांसह

- कर्ज करारात नमूद केलेल्या यंत्रणेद्वारे वितरण अनुसूची, व्याजदर, सेवा शुल्क, प्रीपेमेंट शुल्क इत्यादींसह अटी आणि शर्तीमध्ये कोणताही बदल झाल्यास कंपनी कर्जदाराला सूचना देईल,
- कंपनी खात्री करेल की व्याजदर आणि शुल्कातील बदल केवळ संभाव्यपणे लागू केले जातील आणि या संदर्भात योग्य अट कर्ज करारात समाविष्ट केली जाईल,
- वाराअंतर्गत देयक परत मागवण्याचा / गती देण्याचा किंवा कामगिरी करण्याचा निर्णय कर्ज कराराच्या अनुषंगाने असेल,
- कर्जदाराविरुद्ध कंपनीच्या इतर कोणत्याही दाव्यासाठी कोणत्याही कायदेशीर हक्काच्या किंवा धारणाधिकाराच्या अधीन राहून, सर्व थकबाकी परतफेड झाल्यावर किंवा कर्जाची थकबाकी रक्कम वसूल झाल्यावर कंपनी सर्व सिक्युरिटीज सोडेल,
- जर अशा सेट ऑफचा अधिकार वापरायचा असेल, तर कर्जदाराला उर्वरित दाव्यांबद्दल आणि संबंधित दाव्याची पूर्तता/भरणा होईपर्यंत कंपनी कोणत्या अटीनुसार सिक्युरिटीज राखून ठेवण्यास पात्र आहे याबद्दल संपूर्ण तपशीलांसह सूचना दिली जाईल.

समान मासिक हप्त्यांवर (ईएमआय) आधारित वैयक्तिक कर्जावरील फ्लोटिंग व्याजदर रीसेट करणे

कंपनीने खात्री करावी की मंजुरीच्या वेळी कर्जदाराला संभाव्य दर बदलाची माहिती दिली जाईल आणि व्याजदर रीसेट करताना कर्जदाराला खालील पर्याय दिले जातील:

- a) ईएमआयमध्ये वाढ किंवा
- b) कालावधी वाढवणे किंवा
- c) दोन्ही पर्यायांचे संयोजन
- d) कर्जाच्या कालावधी दरम्यान कोणत्याही वेळी, अंशतः किंवा पूर्णतः, प्रीपेमेंट

तथापि, कर्जदारांना निश्चित व्याजदर बदलण्याचा पर्याय कंपनी आपल्या विवेकबुद्धीनुसार आणि सध्याच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार प्रदान करू शकते.

कंपनीच्या विवेकबुद्धीनुसार आणि सध्याच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, कर्जदाराला कर्जाच्या कालावधीत कितीही वेळा व्याजदर बदलण्याची परवानगी दिली जाऊ शकते. रूपांतरण / स्विच / प्रीपेमेंट शुल्क शुल्काच्या अनुसूचीनुसार लागू असतील.

फ्लोटिंग रेट कर्जाच्या बाबतीत कालावधी वाढल्याने नकारात्मक कर्जमाफी होणार नाही याची कंपनी खात्री करेल.

कंपनी कर्जदाराला मार्गदर्शक तत्वांमध्ये नमूद केलेले तपशील तिमाही आधारावर कळवेल.

जंगम / स्थावर मालमत्तेची कागदपत्रे परत करणे

कर्ज खात्याची पूर्ण परतफेड/सेटलमेंट झाल्यानंतर 30 दिवसांच्या आत कंपनी सर्व मूळ जंगम/स्थावर मालमत्तेची कागदपत्रे परत करेल आणि रजिस्ट्रीमध्ये नोंदणी केलेला बोजा काढून टाकेल.

कंपनी कर्जदारालाच्या पसंतीनुसार गृह शाखेतून किंवा इतर कोणत्याही शाखेतून मालमत्तेची कागदपत्रे गोळा करण्याचा पर्याय कर्जदाराला देईल.

मूळ जंगम/स्थावर मालमत्तेची कागदपत्रे परत करण्याची वेळ आणि ठिकाण प्रभावी तारखेला किंवा त्यानंतर जारी केलेल्या कर्ज मंजूरी पत्रांमध्ये नमूद केले जाईल.

एकमेव कर्जदार किंवा संयुक्त कर्जदारांच्या मृत्यूच्या आकस्मिक घटनेला तोंड देण्यासाठी, कंपनीकडे मूळ जंगम/स्थावर मालमत्तेची कागदपत्रे कायदेशीर वारसांना परत करण्यासाठी एक सुव्यवस्थित प्रक्रिया आहे. अशी प्रक्रिया कंपनीच्या वेबसाइटवर ग्राहकांच्या माहितीसाठी इतर तत्सम धोरणे आणि प्रक्रियांसह प्रदर्शित केली आहे.

कर्जाची पूर्ण परतफेड/सेटलमेंट झाल्यानंतर 30 दिवसांपेक्षा जास्त काळ मूळ जंगम/स्थावर मालमत्तेची कागदपत्रे परत करण्यास विलंब झाल्यास किंवा संबंधित रजिस्ट्रीकडे बोजा समाधान फॉर्म दाखल करण्यात अयशस्वी झाल्यास, कंपनी कर्जदाराला अशा विलंबाची कारणे कळवेल. जर विलंब एनबीएफसीमुळे झाला असेल तर, ते विद्यमान नियमांनुसार कर्जदाराला भरपाई देईल.

मूळ जंगम/स्थावर मालमत्तेच्या कागदपत्रांचे अंशतः किंवा पूर्णतः नुकसान/हानी झाल्यास, कंपनी कर्जदाराला जंगम/स्थावर मालमत्तेच्या कागदपत्रांच्या प्रती/प्रमाणित प्रती मिळविण्यात मदत करेल आणि विद्यमान नियमांनुसार भरपाई देण्याव्यतिरिक्त संबंधित खर्च देखील सहन करेल.

सामान्य मार्गदर्शक तत्त्वे

- ज कराराच्या अटी आणि शर्तीमध्ये दिलेल्या उद्देशांशिवाय कर्जदारालाच्या कारभारात कोणताही हस्तक्षेप केला जाणार नाही, जोपर्यंत कर्जदाराने यापूर्वी उघड केलेली नवीन माहिती कंपनीच्या निदर्शनास येत नाही,
- कर्जदाराकडून कर्जदारालाच्या खात्याच्या हस्तांतरणासाठी विनंती प्राप्त झाल्यास, कंपनीची संमती किंवा अन्यथा आक्षेप, जर असेल तर, विनंती मिळाल्याच्या तारखेपासून 21 दिवसांच्या आत कळवण्यात येईल. असे हस्तांतरण कायदानुसार पारदर्शक कराराच्या अटीनुसार असेल,
- ज वसुलीच्या बाबतीत, कर्जदारांना विचित्र वेळेत सतत त्रास देणे, कर्ज वसुलीसाठी ताकदीचा वापर करणे इत्यादी अवाजवी छळ करणे कठोरपणे प्रतिबंधित आहे आणि ते कंपनीच्या आचारसंहितेविरुद्ध आहे. ग्राहकांशी योग्य वर्तन करण्यासाठी ग्राहकांशी संवाद साधणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांना नियमित प्रशिक्षण दिले जाईल,
- कंपनी विहित मार्गदर्शक तत्वांनुसार जप्ती शुल्क/प्री-पेमेंट दंड आकारेल.
- कंपनी कोणत्याही सूक्ष्म-वित्त कर्जदाराला कर्ज देत नाही.

01 जानेवारी 2026 नंतर प्री-पेमेंट दंड

प्री-पेमेंटसाठी खालील मार्गदर्शक तत्त्वे 01 जानेवारी 2026 पासून लागू होतील:

सर्व फ्लोटिंग रेट कर्जे आणि अॅडव्हान्सवर प्री-पेमेंट शुल्क आकारण्याबाबत कंपनी खालील निर्देशांचे पालन करेल:

- (i) व्यवसायाव्यतिरिक्त इतर कारणांसाठी व्यक्तींना, सह-दायित्वासह किंवा त्याशिवाय, दिलेल्या सर्व कर्जासाठी, कंपनी प्री-पेमेंट शुल्क आकारणार नाही;
- (ii) सह-दायित्वासह किंवा त्याशिवाय, व्यक्ती आणि एमएसईना व्यवसायाच्या उद्देशाने दिलेल्या सर्व कर्जासाठी, कंपनी ₹50 लाख पर्यंत मंजूर रक्कम/मर्यादा असलेल्या कर्जावर कोणतेही प्री-पेमेंट शुल्क आकारणार नाही.

कर्जाच्या प्री-पेमेंटसाठी वापरल्या जाणाऱ्या निधीचा स्रोत काहीही असो, वरील मार्गदर्शक तत्त्वे लागू असतील, अंशतः किंवा पूर्णतः, आणि कोणत्याही किमान लॉक-इन कालावधीशिवाय.

दुहेरी/विशेष दर (स्थिर आणि फ्लोटिंग दरांचे संयोजन) कर्जासाठी वरील मार्गदर्शक तत्वांची लागूता प्री-पेमेंटच्या वेळी कर्ज फ्लोटिंग दरावर आहे की नाही यावर अवलंबून असेल.

प्री-पेमेंट शुल्क प्रीपेड करित असलेल्या रकमेवर आधारित असेल.

कंपनीच्या व्याजदर आणि शुल्क धोरणानुसार, कंपनी कोणत्याही स्रोताद्वारे अंशतः किंवा पूर्ण भरलेल्या रकमेवर प्री-पेमेंट दंड आकारू शकते.

कंपनीने स्वतःच्या इच्छेनुसार प्री-पेमेंट केल्यास कोणतेही शुल्क आकारणार नाही.

प्री-पेमेंट शुल्काची लागूता किंवा अन्यथा याची माहिती मंजुरी पत्र आणि कर्ज करारामध्ये स्पष्टपणे नमूद केली पाहिजे. पुढे, ज्या कर्ज आणि आगाऊ रकमांसाठी मुख्य तथ्य विवरण (KFS) प्रदान करणे आवश्यक आहे, त्या बाबतीत ही माहिती KFS मध्ये देखील नमूद केली पाहिजे. येथे नमूद केल्यानुसार उघड न केलेले कोणतेही प्री-पेमेंट शुल्क कंपनीद्वारे आकारले जाणार नाही.

कर्जाची प्री-पेमेंट करताना कंपनीने पूर्वी माफ केलेले कोणतेही शुल्क/फी पूर्वलक्षी प्रभावाने आकारली जाणार नाही.

संचालक मंडळाची जबाबदारी

- प्री-पेमेंट शुल्काची लागूता किंवा अन्यथा याची माहिती मंजुरी पत्र आणि कर्ज करारामध्ये स्पष्टपणे नमूद केली पाहिजे. पुढे, ज्या कर्ज आणि आगाऊ रकमांसाठी मुख्य तथ्य विवरण (KFS) प्रदान करणे आवश्यक आहे, त्या बाबतीत ही माहिती KFS मध्ये देखील नमूद केली पाहिजे. येथे नमूद केल्यानुसार उघड न केलेले कोणतेही प्री-पेमेंट शुल्क कंपनीद्वारे आकारले जाणार नाही.
- ही यंत्रणा कंपनीच्या अधिकाऱ्यांच्या निर्णयांमुळे उद्भवणारे सर्व वाद किमान पुढील उच्च स्तरावर ऐकले जातील आणि त्यांचे निराकरण केले जाईल याची खात्री करते.
- संचालक मंडळ व्यवस्थापनाच्या विविध स्तरांवर न्याय्य आचार संहितेचे पालन आणि तक्रार निवारण यंत्रणेच्या कार्यप्रणालीचा वार्षिक आढावा घेईल.

तक्रारी आणि विवाद निवारण

तक्रार आणि विवाद निवारणासाठी मार्गदर्शक तत्वे कंपनीच्या तक्रार निवारण धोरणात समाविष्ट आहेत जी कंपनीच्या संचालक मंडळाने मंजूर केली आहे.

न्याय्य आचार संहिता संवाद साधण्याची भाषा आणि पद्धत

विविध भागधारकांच्या माहितीसाठी, कंपनीच्या वेबसाइटद्वारे स्थानिक भाषेत किंवा कर्जदाराला समजणाऱ्या भाषेत न्याय्य आचार संहितेचा प्रसार केला जात आहे.

कंपनीकडून शारीरिक/दृष्टीहीन व्यक्तींना कर्ज सुविधा

अपंगत्वाच्या आधारावर शारीरिक/दृष्टीहीन अर्जदारांना कर्ज सुविधांसह उत्पादने आणि सुविधा देण्यात कंपनी भेदभाव करणार नाही. कंपनीच्या सर्व शाखा अशा व्यक्तींना विविध व्यावसायिक सुविधांचा लाभ घेण्यासाठी सर्वतोपरी मदत करतील.

कंपनी त्यांच्या कर्मचाऱ्यांसाठी सर्व स्तरांवर आयोजित केलेल्या सर्व प्रशिक्षण कार्यक्रमांमध्ये कायद्याने आणि आंतरराष्ट्रीय अधिवेशनांनी हमी दिलेल्या अपंग व्यक्तींच्या हक्कांचा समावेश असलेला एक योग्य मॉड्यूल समाविष्ट करेल.

शिवाय, कंपनी अपंग व्यक्तींनी आधीच स्थापित केलेल्या तक्रार निवारण यंत्रणेअंतर्गत त्यांच्या तक्रारींचे निवारण सुनिश्चित करत आहे.

गुप्तता आणि गोपनीयता

कर्जदारांची सध्याची आणि भूतकाळातील सर्व वैयक्तिक माहिती खाजगी आणि गोपनीय मानली जाईल आणि ती खालील तत्वे आणि धोरणांद्वारे मार्गदर्शन केली जाईल. कंपनी खालील अपवादात्मक प्रकरणांव्यतिरिक्त, आमच्या सहयोगींसह,

ग्राहकांनी किंवा अन्यथा प्रदान केलेल्या कर्जदार खात्यांशी संबंधित माहिती किंवा डेटा कोणालाही उघड करणार नाही:

- जर कंपनीला कोणत्याही वैधानिक किंवा नियामक संस्थेला माहिती प्रदान करणे आवश्यक असेल किंवा कोणत्याही एवढ्यानुसार आवश्यक असेल तर,
- जर माहिती उघड करण्याचे जनतेचे कर्तव्य असेल तर,
- जर कंपनीच्या हितसंबंधांमुळे त्यांना माहिती देणे आवश्यक असेल (उदाहरणार्थ, फसवणूक टाळण्यासाठी). तथापि, कर्जदार किंवा कर्जदाराच्या खात्यांबद्दलची माहिती (ग्राहकांचे नाव आणि पत्ता यासह) इतर कोणालाही, समूहातील इतर कंपन्यांसह, मार्केटिंगच्या उद्देशाने देण्यासाठीचे कारण म्हणून याचा वापर केला जाणार नाही,
- जर कर्जदाराने कंपनीला त्यांच्या गट/सहयोगी/संस्था किंवा कंपनी किंवा अशा कोणत्याही व्यक्ती/संस्थेला अशी माहिती प्रदान करण्यास अधिकृत केले असेल ज्यावर विशेषतः सहमती झाली असेल,
- जर कंपनीला कर्जदाराबद्दल संदर्भ देण्यास सांगितले गेले, तर त्यांनी ते देण्यापूर्वी त्याची/तिची लेखी परवानगी घ्यावी,
- कर्जदाराला वेबसाइटवर उपलब्ध असलेल्या गोपनीयता धोरणाद्वारे, जीएफएलकडे असलेल्या त्याच्या/तिच्या वैयक्तिक नोंदींमध्ये प्रवेश करण्यासाठी विद्यमान कायदेशीर चौकटीअंतर्गत त्याच्या/तिच्या अधिकारांची व्याप्ती कळवली जाईल. ग्राहकाने विशेषतः अधिकृत केल्याशिवाय, कंपनीसह कोणीही ग्राहकाची वैयक्तिक माहिती मार्केटिंगच्या उद्देशाने वापरणार नाही.

डिजिटल लेंडिंग प्लॅटफॉर्म (डीएलपी) द्वारे घेतलेले कर्ज

डीएलपी द्वारे कर्जदारांना कर्ज देण्यासाठी आणि/किंवा थकबाकी वसूल करण्यासाठी दिलेल्या कर्जासाठी, कंपनी खालील सूचनांचे पालन करेल:

- एजंट म्हणून काम करणाऱ्या डिजिटल कर्ज देणाऱ्या प्लॅटफॉर्मची नावे कंपनीच्या वेबसाइटवर उघड केली जावीत,
- एजंट म्हणून काम करणाऱ्या डिजिटल कर्ज देणाऱ्या प्लॅटफॉर्मना ग्राहकांना, ज्या कंपनीच्या वतीने ते त्यांच्याशी संवाद साधत आहेत त्यांचे नाव आधीच सांगण्याचे निर्देश दिले जावेत.
- मंजूरीनंतर लगेचच परंतु कर्ज कराराच्या अंमलबजावणीपूर्वी, कंपनीच्या लेटर हेडवर कर्जदाराला मंजूरी पत्र जारी केले जावे,
- कर्ज कराराची एक प्रत आणि कर्ज करारात नमूद केलेल्या सर्व संलग्नकांची एक प्रत सर्व कर्जदारांना कर्ज मंजूर रताना/वितरण करताना दिले जावे,
- कंपनीने नियुक्त केलेल्या डिजिटल कर्ज प्लॅटफॉर्मवर प्रभावी पर्यवेक्षण आणि देखरेख सुनिश्चित केली जावी,
- कंपनी तिच्या तक्रार निवारण यंत्रणेला देखील अद्ययावत करेल आणि त्याअंतर्गत डिजिटल लेंडिंग प्लॅटफॉर्मचा समावेश करेल.

कर्ज आणि अॅडव्हान्ससाठी प्रमुख तथ्ये विधान (केएफएस)

- a) कंपनी/कंपन्यांचा समूह आणि कर्जदार यांच्यातील कर्ज करारातील प्रमुख तथ्ये म्हणजे कायदेशीरदृष्ट्या महत्त्वपूर्ण आणि निर्णायक तथ्ये जी कर्जदाराला माहितीपूर्ण आर्थिक निर्णय घेण्यास मदत करण्यासाठी आवश्यक असलेली मूलभूत माहिती पूर्ण करतात.

मुख्य तथ्ये विधान (KFS) हे कर्ज करारातील प्रमुख तथ्यांचे विधान आहे, जे सोप्या आणि समजण्यास सोप्या भाषेत दिले जाते, जे कर्जदाराला रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (नॉन-बँकिंग वित्तीय कंपनी - जबाबदार व्यवसाय आचारसंहिता) निर्देश, २०२५ दिनांक २८ नोव्हेंबर २०२५ अंतर्गत वेळोवेळी सुधारित स्वरूपात तपशीलवार दिले जाते.

- b) कर्ज कराराची अंमलबजावणी करण्यापूर्वी त्यांना माहितीपूर्ण दृष्टिकोन घेण्यास मदत करण्यासाठी कंपनी सर्व संभाव्य कर्जदारांना मंजूरी पत्रासह एक केएफएस प्रदान करेल. अशा कर्जदारांना समजेल अशा भाषेत केएफएस लिहिले जाईल. कर्जदाराला केएफएसची माहिती समजावून सांगितली जाईल आणि त्याला/तिला ती समजली आहे याची पोचपावती घेतली जाईल.

- c) केएफएसमध्ये कर्ज क्रमांक (युनिक प्रोजेक्ट नंबर) असेल आणि सात दिवस किंवा त्याहून अधिक कालावधीच्या कर्जासाठी त्याची वैधता कालावधी किमान तीन कामकाजाचे दिवस असेल आणि सात दिवसांपेक्षा कमी कालावधीच्या कर्जासाठी एक कामकाजाचे दिवस असेल.

वैधता कालावधी म्हणजे कर्जदाराला कंपनीकडून केएफएस दिल्यानंतर, कर्जाच्या अटींशी सहमत होण्यासाठी उपलब्ध असलेला कालावधी. कर्जदाराने वैधता कालावधीत मान्य केल्यास, कंपनी केएफएसमध्ये दर्शविलेल्या कर्जाच्या अटींशी बांधील असेल.

- d) वार्षिक टक्केवारी दर (एपीआर) हा कर्जदाराला क्रेडिटचा वार्षिक खर्च आहे ज्यामध्ये व्याजदर आणि कर्ज सुविधेशी संबंधित इतर सर्व शुल्क समाविष्ट आहेत जे कर्जदाराला केएफएसमध्ये प्रदान केले जातील.
- e) जर कंपनीने कर्जदारांकडून तृतीय-पक्ष सेवा प्रदात्यांच्या वतीने प्रत्यक्ष आधारावर कोणतेही शुल्क वसूल केले, जसे की विमा शुल्क, कायदेशीर शुल्क इत्यादी, तर ते देखील वार्षिक टक्केवारी दराचा (APR) भाग असेल आणि ते स्वतंत्रपणे उघड केले जाईल. ज्या सर्व प्रकरणांमध्ये NBFC अशा शुल्कांच्या वसुलीमध्ये सामील आहे, त्या सर्व प्रकरणांमध्ये प्रत्येक पेमेंटसाठी पावत्या आणि संबंधित कागदपत्रे वाजवी वेळेत कर्जदाराला प्रदान केली
- f) कर्जाच्या मुदतीदरम्यान कर्जदाराच्या स्पष्ट संमतीशिवाय, कर्जदाराकडून कर्जाच्या मुदतीदरम्यान कोणत्याही टप्प्यावर कंपनीकडून कोणतेही शुल्क, प्रभार इत्यादी आकारले जाणार नाहीत.
- g) कर्ज कराराचा भाग म्हणून प्रदर्शित करण्यासाठी केएफएसचा सारांश बॉक्स म्हणून समावेश केला जाईल.

संहितेचा आढावा

- संचालक मंडळाकडून दरवर्षी या संहितेचे पुनरावलोकन केले जाईल.
- संचालक मंडळ कधीही संपूर्ण पॉलिसी किंवा त्याचा कोणताही भाग सुधारित किंवा दुरुस्त करू शकते.
- निष्पक्ष व्यवहार संहिता पालनावरचा अहवाल वार्षिक आधारावर संचालक मंडळाला सादर केला जाईल.
- तक्रार निवारण यंत्रणेवरील सहामाही अहवाल संचालक मंडळासमोर सादर करावा.

*****